

Αἱ περιστάσεις ἤλθον τοιαῦται, ὥστε ἡ πρόθεσις μου τοῦ νὰ γράψω καὶ δημοσιεύσω τὰ σχόλια ταῦτα ποτὲ δὲν ἐπραγματοποιήθη. Ἐνίοτε ἐβρίσκα μὲν ἐπὶ τοῦ χάρτου τινὰς σημειώσεις περὶ τῶν ἰδεῶν καὶ τῶν σχέσεων ὅσας ἐμελλον νὰ μεταχειρισθῶ εἰς τὸ πόνημα τοῦτο. Ἀλλ' αἱ ἀδιάκοποι μέριμναι τῶν ἰδιωτικῶν ὑποθέσεων μου κατὰ τὴν πρώτην περίοδον τοῦ βίου μου, καὶ τῶν δημοσίων ὑποθέσεων αἵτινες μοὶ ἀνετέθησαν μετὰ ταῦτα, μὲ ὑπεχρέωσαν πάντοτε ν' ἀναβάλω τοῦτο τὸ σχέδιον. Προσέτι δέ, ἐπειδὴ συνεδέετο εἰς τὸ πνεῦμά μου μετὰ σχεδίου ὁπωσούν εὐρυτέρου, οὗ ἡ ἐκτέλεσις ἀπῆλθε ὁλόκληρον τὸν καιρὸν καὶ τὴν ἐπιμέλειαν ἐνός ἀνδρός, μὲ ἀπέτρεψαν δ' ἀπ' αὐτοῦ πάντοτε ἀπροσδόκητοι καὶ διαρκεῖς ἀσχολίαι, διὰ τοῦτο ἐμείνεν αὐτὸ πάντοτε ἀνεκτέλεστον μέχρι τοῦδε.

Ὁ σκοπὸς μου ἦτον νὰ ἐξηγήσω διὰ τοῦ συγγράμματος τούτου καὶ ν' ἀποδείξω τὸ ἀξιῶμα, ὅτι, αἱ κακαὶ πράξεις δὲν εἶναι κακαὶ διότι ἀπαγορεύονται, ἀλλ' ἀπαγορεύονται διότι εἶναι κακαί. Καὶ θεωρῶν τὴν φύσιν τοῦ ἀνθρώπου, ἤθελον ν' ἀποδείξω, ὅτι ὅστις θέλει νὰ ᾔῃ εὐτυχής, καὶ εἰς αὐτὸν τὸν κόσμον ἀκόμη, ἔχει συμφέρον νὰ ᾔῃ ἐνάρετος. Ἐπειτα δέ, ἐκ τοῦ ὅτι ὑπάρχουσιν εἰς τὸν κόσμον πάμπολλοι πλούσιοι ἔμποροι, μεγιστᾶνες, ἐπικράτειαι, ἡγεμόνες, ἔχοντες ἀναγκὴν τιμίων ἀνδρῶν πρὸς διεξαγωγὴν τῶν ὑποθέσεων των, καὶ ἐκ τοῦ ὅτι οἱ τοιοῦτοι ἄνθρωποι εἶναι σπάνιοι πάντοτε, ἤθελον προσπαθῆσαι νὰ ἐξάξω, πρὸς διδασκαλίαν τῶν νέων, τὴν ἀπόδειξιν τῆς ἀληθείας ταύτης, ὅτι ἐξ ὅλων τῶν προτερημάτων ὅσα δύνανται νὰ παρέξωσιν εὐπορίαν εἰς τοὺς πτωχοὺς, τὰ πλείστην ἐπαγγελλόμενα ἐπιτυχίαν, εἶναι ἡ εὐθύτης καὶ ἡ τιμιότης.

Ὁ κατάλογος τῶν ἀρετῶν, ὡς τὸν εἶχον κατ' ἀρχὰς συντάξει, περιεῖχε δώδεκα μόνας. Ἀλλ' ἐπειδὴ φίλος μου τις κουάκερος μὲ εἰδοποίησεν ὅτι συνήθως θεωροῦμαι ὡς υπερήφανος, ὅτι ἡ ὑπεροψία ὑπεφαίνετο πολλάκις εἰς τοὺς λόγους μου, καὶ ὅτι δὲν μοὶ ἔρχει μόνον νὰ ἔχω δίκαιον εἰς τὰς συζητήσεις, ἀλλ' ὅτι ἐγινόμην ὡς καὶ προπέτης, μοὶ ἀπέδειξε δὲ τοῦτο ὑπενθυμίσεις εἰς ἐμὲ διάφορα παραδείγματα, ἀπεφάσισα νὰ προσπαθῶ νὰ θεραπεύσω καὶ τὸ ἐλάττωμα τοῦτο ἢ τὴν μωρίαν, ὡς καὶ τὰ λοιπὰ ὅλα, καὶ ἐπρόθεσα εἰς τὸν κατάλογόν μου τὴν ταπεινότητα, δούς εἰς τὴν λέξιν ταύτην σημασίαν εὐρείαν. Δὲν δύναμαι νὰ καυχῶμαι ὅτι κατώρθωσα τῶντι ν' ἀποκτήσω τὴν ἀρετὴν ταύτην, ἀλλ' ἐκέρδησα τούλάχιστον κατὰ μέγα μέρος τὴν ἐπιφάνειάν της. Ἀπεφάσισα σταθερῶς νὰ μὴ ἀντιλέγω ποτὲ ἀπ' εὐθείας τὰς γνώμας τῶν ἄλλων, καὶ νὰ μὴ ἀποφαίνωμαι ποτὲ ὀριστικῶς ὑπὲρ τῆς ἐδικῆς μου κανόνα μάλιστα ἐπέβαλον εἰς ἑμαυτὸν, ν' ἀπέχω, κατὰ τοὺς ἀρχαίους κανονισμοὺς τῶν βουλῶν ἡμῶν, πάσης ἐκφράσεως κατηγορικῆς καὶ ἀποφασιστικῆς, ὅσον βεβαίως, χωρὶς ἀμφιβολίας, κτλ. ἀλλὰ νὰ λέγω ὑποθέτω, νομίζω, μοὶ φαίνεται ὅτι τοῦτο ἔχει οὕτως ἢ, πρὸς τὸ παρὸν μοὶ φαίνεται οὕτως. Ὅταν τις ἔλεγε γνώμην, ἦτις μοὶ ἐφαίνετο ἐσφαλμένη, δὲν ἐλάμβανον τὴν

εὐχαρίστησιν νὰ τὴν ἀντικρούσω ἀποτόμως, καὶ νὰ τὴν ἀποδείξω ἀμέσως τὴν ἀτοπίαν τῶν λόγων του. Ἀλλ', εἰς τὴν ἀπόκρισίν μου ἤρχιζον λέγων, ὅτι εἰς τινὰς περιπτώσεις, ὑπὸ τινὰς ὁρους, ἡ γνώμη του ἡδύνατο νὰ ᾔῃ ἀληθής, ἀλλ' ὅτι εἰς τὴν παρούσαν περίστασιν ἐνόμιζον, μὲ ἐφαίνετο, ὅτι τὸ πρᾶγμα εἶγεν ἄλλως κλπ. Δὲν ἤργησα δὲ ν' ἀναγνώρισω πόσον ὠφέλιμος μοὶ ἦτον ἡ μεταβολὴ αὕτη τῆς συμπεριφορᾶς μου. Αἱ συνδιαλέξεις μου ἐγίναν πολὺ μᾶλλον εὐχρηστοί, διότι ὁ μετρίορων τρόπος καθ' ὃν ἐπρότεινον τὰς ιδέας μου, ταῖς ἐπρομήθευε ταχυτέραν ὑποδοχὴν καὶ ὀλιγωτέρας ἀντιλογίας· ἐπομένως ἡ σθανόμην καὶ ἑμαυτὸν ὀλιγιώτερον ταπεινωμένον ὅταν ἀπεδεικνύετο ὅτι εἶχον ἄδικον, καὶ ἐπειθον εὐκολώτερον τοὺς ἄλλους νὰ παραιτῶνται τῶν ἐσφαλμένων δοξασιῶν των, καὶ νὰ συμφωνῶσι μετ' ἐμοῦ, ὅταν ἐγὼ εἶχον δίκαιον. Κατ' ἀρχὰς, διὰ νὰ ὑποκύψω εἰς τὴν μέθοδον ταύτην, ἠναγκάσθην νὰ βιάσω ὀλίγον τὴν φυσικὴν μου διάθεσιν, ἀλλὰ μέχρι τέλους τόσοσιν τὴν συνείθησα, καὶ τόσοσιν εὐχολος μὲ ἐφαίνετο, ὥστε πρὸ πεντήκοντα ἐτῶν κάνεις ἴσως δὲν ἤκουτε ποτὲ ἐκ τοῦ στόματός μου, μίαν μόνον λέξιν δογματικῶς λεγομένην. Εἰς τὴν ἕξιν ταύτην, συγχρόνως δὲ καὶ εἰς τὴν ἀκεραιότητα τοῦ χαρακτήρός μου, φρονῶ ὅτι πρέπει ν' ἀποδώσω πρὸ πάντων τὴν ἐμπιστοσύνην ἣν ἀπῆντησα παρὰ τοῖς συμπατριώταις μου ὅταν ἐπρότεινον νέους θεσμοὺς ἢ τροποποιήσιν τῶν ἀρχαίων, ὡς καὶ τὴν μεγάλην ἐπιβρόχην ἧς ἀπελάμβανον εἰς τὰς δημοσίους συνελεύσεις, ὅταν ἐγίνα μέλος αὐτῶν. Διότι ἤμην πάντοτε κακὸς ῥήτωρ, διόλου εὐγλωττος, διττάζων πολὺ ὡς πρὸς τὴν ἐκλογὴν τῶν λέξεων, μόλις ἀκριβολογῶν, καὶ ὁμῶς τχεδὸν πάντοτε ἡ γνώμη μου ὑπερίσχυε.

Καὶ τῷ ὄντι, μεταξὺ ὅλων τῶν φυσικῶν ταθῶν ἡμῶν, κανὲν δὲν εἶναι δυσκαταβλητότερον ἀπὸ τὴν ὑπερηφάνειαν. Ὅσον καὶ ἂν τὴν μετασχηματίζωμεν, ὅσον καὶ ἂν τὴν ταπεινώμεν, μένει πάντοτε ζῶσα, καὶ ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν ἀναφαίνεται. Ἰσως θέλετε ἐνίοτε τὴν ἀναγνωρίσει καὶ εἰς αὐτὰ τὰ ἀπομνημονεύματα· διότι καὶ ὅταν φρονῶ ὅτι τὴν καθυπέταξα ἐντελῶς, καὶ τότε κατὰ πᾶσαν πιθανότητα εἶμαι ὑπερήφανος διὰ τὴν ταπεινώσιν μου.

ΕΥΡΥΚΛΗΣ,

ὁ ἡγεμὼν τῶν Λακεδαιμονίων.

Υπὸ Κ. Π.

Δὲν ὑπάρχει τύχη ἐλεεινότερα τῆς τύχης ἀνθρώπου δραστηρίου μὲν καὶ φιλοτίμου, ζῶντος δὲ ἐν κοινῇ νωθρᾷ καὶ δούλῃ. Τοῦτο συνέβαινεν εἰς τοὺς Σπαρτιάτας μάλιστα, ἐπὶ τῆς Ῥωμαϊκῆς κυριαρχίας. Οἱ Ἀθηναῖοι, ἂν καὶ στερηθέντες τῆς πολιτικῆς αὐτονομίας, εἶχον ὁμῶς πάντοτε ἐλεύθερον τούλάχιστον

τὸ στάδιον τῆς τέχνης καὶ τῶν γραμμάτων, εἰς τὸ ὁποῖον ἠδύναντο νὰ διακριθῶσι καὶ νὰ τιμηθῶσιν. Οἱ δὲ Σπαρτιάται, οἵτινες ἄλλον βίον δὲν ἐγνώριζον, ἐν καιρῷ τῆς ἐλευθερίας, εἰμὴ τὸ προπολεμεῖν ὑπὲρ τῆς Ἑλλάδος, ἢ τὸ ἀρχειν αὐτῆς, ἤδη, πιεζόμενοι ὑπὸ τοῦ στιβαροῦ βραχίονος τῆς ξενικῆς ἐκείνης ἐξουσίας, κατέτριβον τὴν ζωὴν εἰς ἐλπίδας ματαίας, εἰς ἀγῶνας ἀτελεσφορήτους, καὶ κατέλειπον ἐπὶ τέλους μνήμην πονηρὰν ἀντὶ ἀγαθῆς. Τοιαύτη ὑπῆρξε μετὰ τῶν ἄλλων ἡ τύχη τοῦ ἡγεμόνος τῶν Λακεδαιμονίων Εὐρυκλέους.

Ὁ Εὐρυκλῆς ἦτον υἱὸς τοῦ Λαχάρους, τὸν ὁποῖον ὁ Ἀντώνιος κατεδίκασεν εἰς θάνατον, ἔνεκεν ἐκδρομῆς τινος εἰς τὰς περιοικίδας πόλεις, ἦτις, εἰς μὲν τοὺς ἀρχαιοτέρους χρόνους, ἠθέλει ἐνομισθῆ Μεσσηνιακός, ὑποθέτω, ἢ ἄλλος τις τοιοῦτος πολυβύλλητος πόλεμος, ὑπὸ δὲ τῶν θετικῶν Ρωμαίων ἐχαρκτηρίζετο ἀπλούστατα ὡς ληστεία. Ἐλαβε δὲ ὁ Ἀντώνιος εἰς τὴν μερίδα αὐτοῦ τὴν Ἑλλάδα, κατὰ τὴν διαίρεσιν τῆς οἰκουμένης, τὴν μετὰ τὰς εἰς Φιλίππους μάχας, γενομένην μετὰ αὐτοῦ καὶ τοῦ Ἀντωνίου. Ὁ υἱὸς τοῦ Λαχάρους ἀπεφάνισε νὰ ἐκδικηθῇ τὸν ἐπονείδιστον ἐκείνον τοῦ πατρὸς θάνατον, καὶ, ἐκτραγέμενος μετ' ὀλίγον τοῦ τελευταίου καὶ κρισίμου ἐμφυλίου τῆς Ῥωμαϊκῆς δημοκρατίας ἀγῶνος, προέτρεψε τοὺς Σπαρτιάτας νὰ ταχθῶσι μετὰ τοῦ Ὀκταύτου. Εἶχον δὲ οἱ Σπαρτιάται καὶ ἄλλους σπουδαίους λόγους διὰ νὰ λάβωσι τὴν μερίδα ταύτην. Οἱ Μεσσηνιοὶ ἦσαν φίλοι τοῦ Ἀντωνίου· οἱ Λακεδαιμόνιοι ἄρα δὲν ἠδύναντο εἰμὴ νῆ ἦναι ἐχθροὶ αὐτοῦ, διότι οἱ Ἕλληνες εἶχον πρὸ καιροῦ ἀποβάλλει τὸ πάλαι ποτὲ μεγαλεῖον, ἀλλ' ὅχι καὶ τὰς ἀρχαίας ἐριδας. Ἐπειτα οἱ Σπαρτιάται ἔδωκαν πρὸ ὀλίγου ἐτι ἄσυλον εἰς τὴν ἀπὸ Ἰταλίας φυγοῦσαν Λιουίαν, τὴν σύζυγον τοῦ Ὀκταύτου. Εἶναι ἀληθές ὅτι τότε ἡ Λιουία δὲν ἦτον ἐτι σύζυγος τοῦ Ὀκταύτου καὶ ὅτι μάλιστα ἦτο σύζυγος τοῦ Κλαυδίου Τιβερίου Νέρωνος, ὅστις ἐφυγεν ἐξ Ἰταλίας, διότι ἦτον ἐχθρὸς τοῦ Ὀκταύτου. Ἀλλὰ μετὰ ταῦτα ἡ ἐχθρα αὕτη ἐξέλιπεν. Ἡ Λιουία, ἐκπνευθούσα εἰς τὴν Ῥώμην, τοσοῦτον, διὰ τῆς καλλονῆς αὐτῆς, ἐδελέατε τὸν Ὀκταύτον, ὥς ὁ μὲν Τιβέριος Κλαύδιος Νέρων ἐνόμιζεν ἄτοπον νὰ μὴ σπεύσῃ νὰ παραδώσῃ αὐτὴν οἰκοθεν (ὥσπερ τις πατήρ, λέγει ὁ Δίων ὁ Κάσιος) εἰς τὸν ἡγεμόνα, ὁ δὲ Ὀκταύτος, καὶ τοι ἔγκυσεν οὕτως ἐκτον ἤδη μῆνα ἀπὸ τοῦ Τιβερίου, παρέλαβε σύζυγον, ἀδεία τῶν ποντιφικῶν, δηλαδὴ τῶν ἀρχιερέων. Ὁ Ὀκταύτος λοιπὸν, ὁ χάριν τῆς Λιουίας καταπατήσας καὶ θεῖους καὶ ἀνθρωπίνους νόμους, ἦτο δυνατὸν νὰ μὴν ὁμολογῇ χάριτας πρὸς ἀνθρώπους οἵτινες ἔσωσαν αὐτὴν, κινδυνεύουσιν ἄλλοτε; Καὶ οἱ Σπαρτιάται δὲν ἦτον εὐλογώτατον νὰ συμμαχήσωσι μάλλον μετ' ἀνδρὸς ἔχοντος τοιαύτην ἀφορμὴν εὐγνωμοσύνης πρὸς αὐτοὺς, παρὰ μετὰ τοῦ Ἀντωνίου, ὅστις εἶχε τὴν αὐθάδειαν νὰ χαρακτηρίῃ ὡς ληστείας τὰς τοσοῦτον ἐγκαίρους ἀξιώσεις αὐτῶν περὶ κυριαρχίας τῆς Πελοποννήσου, καὶ τὸ χεῖριστον, εἶχε φίλους τοὺς ἐπαράτους Μεσσηνίους, οἵτινες δὲν ἐ-

πείθοντο νὰ ἀναλάβωσι τὸν μαλακώτατον ζυγὸν τῶν Ἑλλήνων καὶ τῶν περιοίκων;

Ὅθεν, εἰς τὴν περὶ Ἀκτιὸν ναυμαχίαν, καθ' ἣν ἐκρίθη ὀριστικῶς καὶ ἀνεκκλήτως ἡ μεγάλη περὶ τῆς κυριαρχίας τοῦ κόσμου δίκη μετὰ τοῦ Ἀντωνίου καὶ Ὀκταύτου, οἱ Σπαρτιάται ἐτάχθησαν μετὰ τοῦ τελευταίου τούτου. Καὶ ὅταν ἡ ἀθλία Κλεοπάτρα, λειποτακτῆρα, παρέσυρε κατόπιν αὐτῆς τὸν ἐτι ἀθλιέστερον Ἀντώνιον, πολὺ πρὶν ἡ ἀποφασισθῇ ὁ ἀγὼν, ἐστῆλθον δὲ πλοῖα εἰς καταδίωξιν αὐτῶν, ἐν μάλιστα διεκρίθη διὰ τὴν ἐπιμονὴν μὲ τὴν ὁποίαν ἐπετίθετο κατὰ τῆς ναυαρχίδος τοῦ Ἀντωνίου ἐπὶ δὲ τοῦ καταστρώματος τοῦ διώκοντος ἐκείνου πλοίου ἵστατο ἀνὴρ ἀγέρωχος, σείων μὲν τὴν λόγχην διὰ τῆς χειρὸς, κρατῶν δὲ τοὺς ὀφθαλμοὺς ἐστηλωμένους ἐπὶ τῆς ναυαρχίδος, διὰ νὰ ῥίψῃ ἐπ' αὐτῆς τὸ ὄπλον ἅμα πλησιάσῃ. Τελευταῖον ὁ Ἀντώνιος, ἀγανακτῆσας διὰ τὴν τόλμην ταύτην καὶ ἐπιστάς εἰς τὴν πύργον· « τίς οὗτος, ἀνέκραξεν, ὁ διώκων Ἀντώνιον; » ὁ δὲ « Εγώ » ἀπεκρίθη· Εὐρυκλῆς ὁ Λαχάρους, τῇ Κασίταρος τύχῃ, τὸν τοῦ πατρὸς ἐχθρικῶν θάνατον. Δὲν κατώρθωσεν ὁμοῦς ὁ Εὐρυκλῆς νὰ καταβάλῃ τὴν ναῦν τοῦ Ἀντωνίου, ἀλλὰ ἐκυρίευσεν τὴν δευτέραν τῶν ναυαρχίδων, διότι ἦσαν δύο, κτυπήσας, περιστρέψας καὶ πλαγιάσας αὐτήν, ἔλαβε δὲ καὶ ἄλλο ἐν πλοῖον, ἐντὸς τοῦ ὁποίου εὕρισκοντο πολυτελεῖ σκευὴ καὶ πράγματα.

Ὁ Ὀκταύτος, νικήσας καὶ μοναρχήσας, ἀντέμειψε γενναίως τοὺς Σπαρτιάτας καὶ τὸν Εὐρυκλῆν. Εἰς μὲν τοὺς πρώτους ἐχάρισε τὴν Καρδαμύλην, τὰς Φαράς καὶ τὴν Θουρίαν, ἀποσπάσας αὐτὰς ἀπὸ τῶν Μεσσηνίων, τοὺς ὁποίους ἐτιμώρητεν οὕτω διὰ τὴν δοθείσαν εἰς τὸν Ἀντώνιον ἐπικουρίαν· πρὸς δὲ τούτοις κατέστησε τοὺς Σπαρτιάτας ἐπιμελητάς, δηλαδὴ προέδρους, τοῦ Ὀλυμπιακοῦ τῶν Ἀκτίων ἀγῶνος, τὸν ὁποῖον ἱδρυσεν εἰς μνήμην τῆς περὶ τὸ Ἀκτιὸν νίκης· ἐπὶ δὲ πᾶσιν, ἐλθὼν εἰς Σπάρτην, ἐτίμησε τὴν πόλιν, παρακαθήσας εἰς τὰ αὐσείτια αὐτῆς. Εἰς δὲ τὸν Εὐρυκλέα ἔδωκεν, ὡς ἴδιον κτῆμα, τὴν νῆσον τῶν Κυθήρων, καὶ κατέστητεν αὐτὸν ἡγεμόνα τῶν Λακεδαιμονίων. Διότι ἡ Σπάρτη, καθὼς καὶ αἱ Ἀθῆναι, καὶ ἄλλαι τινὲς Ἑλληνικαὶ πόλεις, ἔσωζον, ὑπὸ τὸ κράτος τῆς Ῥωμαϊκῆς κυριαρχίας, τὸ πρόσχημα ἅπαν τῆς ἀρχαίας αὐτονομίας. Εἰς τὴν Σπάρτην ἰδίως ὑπῆρχον ἐτι καὶ τοῦ δήμου ἐκκλησίαι, καὶ Γερουσίαι, καὶ Νομοφύλακες, καὶ Βιδιαῖοι, ἐκ διαλειμμάτων δὲ, ὡς φαίνεται, καὶ Βασιλεῖς, ἢ, τοῦλάχιστον, εἰς Βασιλεὺς ἢ ἡγεμόνας. Ἀλλὰ τὰ ἐνδοξα τῶν θεσμῶν αὐτὰ ὀνόματα ἐχάλυπτον πράγματα ταπεινὰ καὶ εὐτελεῖ· αἱ ἀρχαὶ ἐκεῖναι δὲν εἶχον οὐδὲ τὴν τύχην τῆς ὅλης Ἑλλάδος νὰ ρυθμίσωσιν, οὐδὲ κατὰ τῆς Ἀσίας μεγάλους στρατοὺς νὰ ἐκπέμψωσιν, ἀλλὰ μόνον νὰ ἐπιμεληθῶσι τὴν μικρὰν τοπικὴν διοίκησιν· ὥστε ἐκτοτε ἡδυνάμεθα νὰ εἰπωμεν περὶ τῆς Ἑλλάδος ἀπάσης ὅ,τι βραδύτερον ὁ Συνέσιος ἔλεγε περὶ Ἀθηνῶν· « ὡς οὐδὲν ἔχουσιν αἱ νῦν Ἀθῆναι σεμνόν, ἀλλ' ἢ τὰ κλεινὰ τῶν χωρίων ὀνόματα· καὶ καθάπερ ἱερείου διεπεπραγμένου,

τὸ δέριμα λείπειται, γνῶρισμά τοῦ πάλαι ποτὲ ζῶου.»

Ὁ Εὐρυκλῆς ἐνόησε τάχιστα τὴν ματαιότητα τοῦ μεγαλυνήσου αὐτοῦ ἀξιώματος. Ἡ δραστηριότης αὐτοῦ ἐζήτει τροφήν καὶ δὲν εὑρίσκειν. Οἱ ἐμφύλιοι τῆς Ρώμης πόλεμοι, ἐν οἷς εἶχεν ἄλλοτε διαπρέψει, κατέπαυσαν. Βαθεῖα εἰρήνη ἐδατίλευε καθ' ὅλον τὸ κράτος. Ἐν Ἑλλάδι δὲν ἠδύνατο νὰ προκύψῃ τῆς στενῆς αὐτοῦ ἐπικρατείας χωρὶς νὰ προκαλέσῃ ἀμέσως παράπονα τῶν περιρριζίων πόλεων εἰς τὴν αὐλήν τοῦ Αὐγούστου, ἀπὸ τῆς ὁποίας ἤρχετο πάντα ἐπιστολὴ παρὰγγέλλουσα τὴν διατήρησιν τῶν καθεστῶτων. Ὅθεν ὁ Εὐρυκλῆς, θεωρῶν κεκλεισμένον πᾶν στάδιον πολιτικῆς ἐνεργείας, ἐτράπη ἐπὶ τὴν ἀργυρολογίαν. Ἀλλὰ καὶ κατὰ τοῦτο δὲν εἶχε νὰ ἐλπίσῃ μεγάλα πράγματα οὔτε ἀπὸ τὴν ιδιόκτητον αὐτοῦ νῆσον τῶν Κυθήρων, οὔτε ἀπὸ τῶν κοινῶν τῆς Σπάρτης εἰσπράξεων. Ἀπεφάνισε λοιπὸν νὰ ζητήσῃ τύχην ἀλλαχοῦ καὶ ἐπὶ τούτῳ μετέβη . . . : ποῦ οὐκ ἐστὶν ἔτι; εἰς τὴν Ἰουδαίαν! Ὁ βασιλεὺς τῆς Σπάρτης ζητῶν τύχην παρὰ τοῖς Ἑβραίοις, τὸ πρᾶγμα εἶναι ὁπωστοῦν σλόικον, καὶ ὁμοῦς εἶναι βέβαιον.

Ἐδατίλευε τότε τῆς Ἰουδαίας, ὁ Ἡρώδης, ὁ ἐπικληθεὶς μέγας. Ἄν τὸ ἐπίθετον τοῦτο ἐδόθη εἰς αὐτὸν δικαίως ἢ ἀδίκως, δὲν τὸ ἐξετάζω· τὸ ἀναμφισβήτητον ὁμοῦς εἶναι, ὅτι ὑπῆρξεν ἐπιτηδειότατος ἄνθρωπος, οἱ δὲ ἱστορικοὶ οἱ θαυμάσαντες τὴν παύρῳ τῆς Κλεοπάτρας, ἥτις ἀφοῦ ἐδελέασε τὸν Ἰούλιον Καίσαρα καὶ τὸν Ἀντώνιον, μικροῦ ἐδέησε νὰ παγιδεύσῃ καὶ τὸν Ὀκταύριον, ἔπρεπε μᾶλλον νὰ θαυμάσῃ τὸν Ἰδομαῖον ἐκεῖνον, ὅστις ἐσαγήνευσεν ἀλληλοδιαδόχως τοὺς στρατηγοὺς τοῦ Καίσαρος, καὶ ἔπειτα τὸν ἐχθρὸν τοῦ Καίσαρος, Κάσσιον, καὶ μετὰ τοῦτον τὸν ἐχθρὸν τοῦ Κάσσιου, Ἀντώνιον, καὶ τελευταῖον τὸν ἐχθρὸν τοῦ Ἀντωνίου, Ὀκταύριον· διὰ δὲ τῶν ἀλλεπαλλήλων τούτων προστατῶν, κατάρθωσε νὰ καταλάβῃ τὴν βασιλείαν καὶ νὰ παγιώσῃ αὐτήν. Εἰς τὸ πολιτικὸν λοιπὸν στάδιον, ὁ Ἡρώδης διετέλεσεν εὐτυχέστατος· εἶχεν ὁμοῦς τοῦτο κοινὸν μὲ τὸν κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην κυριάρχην τοῦ κόσμου, ὅτι ὅσω εὐτυχῆς ὑπῆρξεν εἰς τὸν δημόσιον βίον, τόσω δυστυχῆς, εἰς τὸν ἰδιωτικόν. Ὁ Ἡρώδης ἔλαβε δευτέραν σύζυγον (ὅλαι αἱ σύζυγοι αὐτοῦ συμπορῶνται εἰς δέκα) τὴν ὡραίαν Μαριάμην, ἐκ τοῦ ὑποσκελισθέντος ὑπ' αὐτοῦ προηγούμενου βασιλικοῦ τῶν Ἀσαμωναίων γένους, καὶ ἀπὸ αὐτῆς ἐγέννησε τοὺς δύο υἱούς, τοὺς ἐπὶ πολὺν χρόνον μάλιστα ἀγαπηθέντας ὑπ' αὐτοῦ καὶ θεωρηθέντας ὡς κληρονόμους, τὸν Ἀλέξανδρον καὶ τὸν Ἀριστόβουλον. Ἀλλ' ὁ Ἡρώδης εἶχε μητέρα, ἀδελφὴν καὶ ἀδελφούς· ὅλοι αὐτοὶ οἱ συγγενεῖς ἐβλεπον μὲ φθόνον τὴν ἀφοσίωσιν τοῦ βασιλέως πρὸς τὴν ἀγέρωχον ἀπόγονον τῶν Ἀσαμωναίων καὶ ἠγωνίσθησαν παντὶ σθένει νὰ καταστρέψωσι τὴν δυστυχῆ Μαριάμην. Ἐπειδὴ δὲ ὁ Ἡρώδης ἦτον εἰς ὑπερβολὴν ζηλότυπος, ἡ σατανικὴ ἐκείνη ἐπιβουλὴ ἐξετελέσθη εὐκόλως· συκοφανταί φασεσθαι ἐφαρμάκωσαν τὴν ἀμοιβαίαν τῶν συζύγων ἀγάπην· ὁ σφοδρὸς ἔρως τὸν ὁποῖον ὁ Ἡρώδης ἠσθάνετο πρὸς τὴν Μαριάμην ἐπαλαίειν ἐπὶ μακρὸν κατὰ τοῦ ἀν-

σίου ἐκείνου δηλητηρίου, τελευταῖον ὁμοῦς ἡ ἄθωα βασιλὶς κατεδικάσθη καὶ ἐθανατώθη. Καὶ τὸ θυμὸν τοῦτο δὲν ἤρκεσεν. Ὁ Ἡρώδης, ὅστις ἐκινδύνευσε νὰ παραφρονήσῃ διὰ τὴν στέρησιν τῆς Μαριάμνης, μετεβίβασεν εἰς τὸν Ἀλέξανδρον καὶ τὸν Ἀριστόβουλον ἅπαν τὸ φίλτρον τὸ ὁποῖον εἶχε πρὸς τὴν ταλαίπωρον αὐτῶν μητέρα. Οἱ δὲ νέοι ἐκεῖνοι, ἡλικιωθέντες, ἦτο φυσικὸν νὰ μισήσωσι τοὺς συγγενεῖς τοῦ πατρὸς. Οἱ συγγενεῖς λοιπὸν αὐτοὶ συνώμασαν νὰ ἐξοντώσωσι καὶ τοὺτους. Ἐπὶ δὲ τούτῳ πείθουσι τὸν Ἡρώδην, ὅτι ἡ ἐχθρὰ τῶν τέκνων ἀπειλεῖ αὐτὴν τὴν ὑπάρξιν αὐτοῦ καὶ μεταβάλλουσιν οὕτως εἰς ἀληθὴν κάλασιν τὴν ψυχὴν τοῦ ἀνθρώπου ἐκείνου, ἥτις ἐσπαράσσεται ἤδη μετὰ τῆς πατρικῆς στοργῆς καὶ τῆς περὶ τῆς ἰδίας συντηρήσεως φροντίδος, καθὼς πρότερον ἐδατανίσθη ὑπὸ τοῦ ὀξυτέρου ἔρωτος καὶ τοῦ δεινοτέρου μίτους. Δὲν ἀπεφάνισεν ὁμοῦς διὰ μιᾶς ν' ἀποκηρύξῃ αὐτοὺς, ἀλλ' ἔφερε πρὸ πάντων εἰς τὴν αὐλήν τὸν ἀπὸ τῆς πρώτης συζύγου, Δωρίδος καλουμένης, υἱὸν Ἀντίπατρον, τὸν ὁποῖον μέχρι τοῦδε ἀνέτρεφεν ὡς ἰδιώτην, τῶρα δὲ ἠθέλε νὰ καταστήσῃ συμμέτοχον τῶν τιμῶν ὅσαι ἀπενέμοντο εἰς τὰ δύο ἄλλα τέκνα, διὰ νὰ ταπεινώσῃ αὐτά. Ἐννοεῖται ὅτι ἡ εἰς τὸ δράμα τοῦτο παρειαγωγὴ τοῦ Ἀντιπάτρου, ἠύξησε τὰ πάθη, δὲν τὰ ἡλάττωσε. Καὶ ἐν τῷ μέσῳ τῶν τραγικῶν ἐκείνων περιπετειῶν τῆς αὐλῆς τοῦ Ἡρώδου, ἐφθασεν εἰς Ἱερουσαλὴμ ὁ Εὐρυκλῆς.

Τὸ πρόσωπον τὸ ὁποῖον παρέστησεν ἐνταῦθα ὁ ἡγεμὼν τῶν Λακεδαιμονίων δὲν ὑπῆρξε βεβαίως χρηστόν· ἀλλ' ἡ ἀργία καὶ ἡ φιλοχρηματία εἶχον φθείρει τὴν ἄλλως ὅχι ἀγενῆ ἐκείνην φύσιν. Ὁ Εὐρυκλῆς εἶχε παρὰ τῷ Ἡρώδῃ εὐμενεστάτης δεξιώσεως, διὰ τε τὸ προσωπικὸν αὐτοῦ ἀξίωμα καὶ τὴν ἐπισημότητα τῆς πολιτείας, τῆς ὁποίας προΐστατο. Προσέφερε δὲ δῶρα λαμπρὰ καὶ ἔλαβεν ἀμέσως πολλαπλάσια· δὲν περιωρίσθη ὁμοῦς ἐν αὐτῷ, ἀλλὰ τάχιστα, διὰ τῆς ἐπιτηδειότητος αὐτοῦ, ἀξιώθει τῆς φιλίας τοῦ Ἡρώδου καὶ τῆς πίστεως τῶν τριῶν αὐτοῦ υἱῶν, ἐννοήσας ὅποσον δύναται νὰ ὠφεληθῇ, ἐμπορευόμενος τὰς ἀμοιβαίας ἐκεῖνας ἐχθρας καὶ ἀντιζηλίας. Ὁ Εὐρυκλῆς κατέλυσε μὲν παρὰ τῷ πρεσβυτέρῳ υἱῷ Ἀντιπάτρῳ, ἐσύχναζεν ὁμοῦς πολὺ εἰς τὸν υἱὸν τῆς Μαριάμνης Ἀλέξανδρον καὶ ἰδίως περιποιεῖτο τὴν σύζυγον αὐτοῦ Γλαφύραν, θυγατέρα τοῦ βασιλέως τῆς Καππαδοκίης Ἀρχελαίου, ἀνδρὸς ἀγαθοῦ, ὅστις μάτην ἠγωνίσθη πολλάκις νὰ συμβιβάσῃ τὸν γαμβρὸν αὐτοῦ πρὸς τὸν συμπένθερον. Ὁ Ἀλέξανδρος, καθὼς νεώτερος καὶ εὐπιστότερος πάντων, ἦτο φυσικώτατον νὰ γίνῃ καὶ τὸ κύριον τῆς ῥαδιουργίας τοῦ Εὐρυκλέους θυμῶ. Πιστεύσας δὲ εἰς τὰς διαβεβαιώσεις τῆς φιλίας καὶ τῆς εὐχρηστείας τοῦ ξένου ἐκείνου, διηγῆθη τὴν οἰκτρὰν τῆς μητρὸς τύχην, τὴν ψυχρότητα τὴν ὁποίαν ἐδείκνυεν ἤδη ὁ πατὴρ πρὸς αὐτὸν, τὴν ἀγανάκτησιν τὴν ὁποίαν ἠσθάνετο διὰ τε τοῦτο καὶ διὰ τὴν προτίμησιν τῆς ὁποίας ἡξιοῦτο ὁ μισητός Ἀντίπατρος. Ὁ Εὐρυκλῆς εὑρίσκειν ὅτι ὁ Ἀλέξανδρος ἔχει καθ' ὅλα δίκαιον, παρῶς οὐκ αὐτὸν ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον, ἔπειτα δὲ ἀνέφερε τοὺς λό-

γους αὐτοῦ εἰς τὸν Ἀντίπατρον Ὁ Ἀντίπατρος πάλιν ἀντέμειδεν ἄδρως τὴν καταμήνυσιν ταύτην, ὅχι δι' ὅσα ἐμάνθανε, διότι αὐτὰ τὰ ἤξευρε πρὸ καιροῦ, ἀλλὰ διὰ τὰ καταπίσει τὸν Εὐρυκλέα νὰ ἐκαναλάβῃ ταῦτα πάντα, ἐπιθεωρηθέντα καὶ διορθωθέντα, εἰς τὸν Ἡρώδη. Ὁ Εὐρυκλῆς δὲν ἡμέλησε νὰ πράξῃ τοῦτο καὶ ὁ δυστυχὴς Ἡρώδης, ὑπολαμβάνων τὴν συκοφαντίαν ἐκείνην, ἐκ τῆς ὁποίας συνέλαβεν ἀμετάγνωστον πρὸς τὸν υἱὸν μῖσος, ὡς ζήτημα εἰλικρινείας καὶ ἀροσιώσεως, ἔδωκεν εἰς τὸν ἡγεμόνα τῶν Λακεδαιμονίων τὸ μέγα ποσὸν τῶν πεντήκοντα ταλάντων. Δὲν ἤρκεσθ' οὐδὲ εἰς ταῦτα ὁ Εὐρυκλῆς· ἀλλ' ἀναχωρήσας ἀπὸ τῆς Ἱερουσαλὴμ, ἀναβαίνει εἰς τὴν Καπαδοκίαν, πρὸς τὸν βασιλέα Ἀρχέλαον, λαμβάνει καὶ ἐνταῦθα ὑποδοχὴν καλὴν, ἐπαινέει εἰς τὸν Ἀρχέλαον τὸν γαμβρὸν αὐτοῦ, Ἀλέξανδρον, βεβαίως ὅτι συνετέλεσε πολὺ, κατὰ τὴν πρόσφατον παρὰ τῷ Ἡρώδῃ διατριβήν, εἰς τὴν διαλλαγὴν αὐτοῦ μετὰ τοῦ υἱοῦ, καὶ λαβὼν ἐντεῦθεν ἐπίσης δῶρα ὅχι ὀλίγα, πρὶν ἢ φωραθῇ ἡ κακοήθεια, ἐπανερχεται εἰς τὴν Ἑλλάδα, ἀφοῦ προσέθεσεν εἰς τὴν ἀθλίαν ψυχὴν τοῦ βασιλέως τῆς Ἰουδαίας σπέρματα δυσπιστίας, τὰ ὅποια μετ' ὀλίγον ἐμέλλον νὰ ἐπιφέρωσι τὸν θάνατον καὶ τοῦ Ἀλεξάνδρου καὶ τοῦ Ἀριστοβούλου.

Μετὰ τὴν ἀπὸ τοῦ καινοπρεποῦς τούτου Ἀργοναυτικοῦ πλοῦ κάθοδον, ὁ Εὐρυκλῆς ἔζησε κατ' ἀρχὰς πολυτελῶς καὶ ἔκτισε πολλοῦ τῆς Πελοποννήσου κτίρια λαμπρά, ἐξ ὧν ὀνομαστότατα μάλιστα εἶναι τὰ ἐν Κορίνθῳ λουτρά, τὰ ὅποια ὑπῆρξαν πολὺ μεγαλοπρεπέστερα καὶ αὐτῶν τῶν λουτρῶν τῶν ὑπὸ τοῦ αὐτοκράτορος Ἀδριανοῦ βραδύτερον ἐν τῇ αὐτῇ πόλει κατασκευασθέντων. Ἀλλ' οἱ θησαυροὶ τοὺς ὁποίους ἐκ τῆς Ἀσίας ἐκόμισεν, ἀπειδῶς οὕτω δαπανώμενοι καὶ μὴ ἀναπληρούμενοι, μετ' ὀλίγον ἐξηντλήθησαν. Ὁ Εὐρυκλῆς ἐτράπη τότε ἐπὶ τὴν καταπίειν τῶν Σπαρτιατῶν καὶ τῶν ἄλλων Πελοποννησίων· οὗτοι ὁμῶς παρεπονέθησαν ἐπανειλημμένως εἰς τὸν Αὐγούστον, καὶ ὁ Αὐγούστος, ἀφοῦ μάτην ἠθέλησε νὰ συνετίσῃ τὸν ἀρχαῖον αὐτοῦ σύμμαχον, ἠναγκάσθη ἐπὶ τέλους νὰ ἐξορίσῃ αὐτὸν διὰ τὰ καταπαύει τὰς ταραχὰς ὅσας ἐπροξένει ἡ πλεονεξία τοῦ ἀνδρὸς καθ' ἅπασαν τὴν Πελοπόννησον.

Ὁ Εὐρυκλῆς ἀπέθανεν ἐξόριστος, καταλιπὼν υἱὸν Γαῖον Ἰούλιον, ὅστις δὲν ἐκληρονόμησε μὲν οὐδὲ τὴν ἀρχαίαν τοῦ Αὐγούστου εὐνοίαν πρὸς τὸν πατέρα, οὐδὲ τὸ ἐν Σπάρτῃ ἀξίωμα· ἀλλὰ δὲν διεζήτησε καὶ ὅλως ἀκατονόμαστος, διότι ἐν Ταινάρῳ εὐρέθη ἐπιγραφή λέγουσα· « Τὸ κοινὸν τῶν Ἐλευθερολακῶν (δηλαδὲ τῶν παραλίων τῆς Λακωνικῆς πόλεως) Γαῖον Ἰούλιον Λάκωνα, Εὐρυκλέους υἱὸν, τὸν ἴδιον εὐεργέτην. »

Τοσαῦτα εἶχον νὰ σᾶς εἰπῶ περὶ τοῦ ἡγεμόνος τῶν Λακεδαιμονίων Εὐρυκλέους. Ὁ ἄνθρωπος αὐτὸς δὲν ἦτο βεβαίως ἄμοιρος προτερημάτων. Ἡ ἀνδρία τοῦ ἀνιδείχθη λαμπρὰ εἰς τὴν περὶ Ἀκτίον ναυμαχίαν, ἡ φιλοκαλία τοῦ ἀνήγειρεν εἰς τὴν Ἑλλάδα κτίρια, τὰ ὅποια ἐθεωρήθησαν ὀνομαστά εἰς ἐποχὴν καθ' ἣν ἡ Ἑλλὰς ἔσωζεν ἔτι τὰ ἀπράμιλλα ἀριστουργήματα τοῦ Περικλέους, καὶ αὐτὴ δὲ ἡ πανουργία του, εἰάν εἶχε στάδιον εὐγενέστερον, δὲν ἤθελεν ἀποβῇ τοσοῦτον

ἀξιοκατάκριτος. Εἰς χρόνους εὐτυχεστέρους, ἤθελεν ἴσως ἀναδείχθῃ ἄλλος Βρασιδᾶς ἢ Λύσανδρος, καὶ ἀξιωθῇ τῆς τιμῆς τοῦ νὰ μεγαλουργήσῃ χειρὶς Θουκυδίδου ἢ Ξενοφῶντος τὸν ἱστορικὸν αὐτοῦ ἀνδριάντα· ζήσας δ' ἐν ἡμέραις δουλείας καὶ εὐτελείας, διήγαγε τὸν βίον πονήρως καὶ ταπεινῶς, καὶ σήμερον μετὰ κόπου ἠδυνήθημεν νὰ συναρμολογήσωμεν τὴν δύσμορφον αὐτοῦ προτομήν, ἀπὸ τῶν συντριμμάτων τὰ ὅποια περιεσώθησαν εἰς τινὰς γωνίας τῶν συγγραφῶν τοῦ Πλουτάρχου, τοῦ Στράβωνος, τοῦ Ἰωσήπου καὶ τοῦ Πausανίου.

ΔΙΑΦΟΡΑ.

— Ἡ βασίλισσα τῆς Ἀγγλίας, γεννήσασα ἐσχάτως υἱόν, ἐπεφόρτισε τὸν σύζυγον αὐτῆς, τὸν πρίγκηπα Ἀλβέρτον, νὰ ἐπισκεφθῇ τὸν δοῦκα Οὐελλιγκτῶνα καὶ νὰ τῷ ἀναγγεῖλῃ, ὅτι ἡ πρόθεσις τῆς εἶναι νὰ δοθῇ εἰς τὸν νεογνόν πρίγκηπα τὸ τοῦ Ἀρθούρου ὄνομα, (τὸ ὅποιον φέρει καὶ ὁ ἀρχιστράτηγος τῆς Ἀγγλίας), εἰς ἀπόδειξιν τῆς μεγάλης αὐτῆς ὑπολήψεως πρὸς τὸν χαρακτῆρα τοῦ δούκῃ καὶ εἰς μνήμην τῶν ἐνδόξων ἐκδουλεύσεων ὅσας ὁ ἀνὴρ οὗτος προσήνεγκεν εἰς τὴν πατρίδα. Τοσοῦτον δ' ἐπετηδεύθη περὶ τὴν εὐγένειαν ταύτην ἡ βασίλισσα, ὥστε ἐφρόντισε νὰ ἀναγγεῖλθῃ τοῦτο εἰς τὸν δοῦκα τὴν 1^{ην} Μαΐου, ἥτις εἶναι καὶ ἡμέρα τῶν γενεθλίων αὐτοῦ, συμπληρώσαντος ἤδη τὸ 81 ἔτος τῆς ἡλικίας.

— Αἱ τελευταῖαι Γαλλικαὶ ἐφημερίδες ἀναφέρουσι τὸ ἐξῆς κακούργημα, τὸ ὅποιον μαρτυρεῖ ὅσον φοβεραὶ προλήψεις ἐπικρατοῦσιν ἔτι εἰς πολλὰ τῆς Εὐρώπης μέρη.

Γυνὴ χωρικοῦ τινος τῆς μεσημβρινῆς Γαλλίας ἐπάσχε πρὸ καιροῦ ὑπὸ νόσου ἀνιάτου· ἐφάντασθη δὲ, ὅτι τὸ κακὸν εἶναι βασκανίας ἀποτέλεσμα καὶ, ἀγωνισθεῖσα νὰ εὕρῃ ποῖος διὰβολὸς τὴν ἔφερεν εἰς τὴν κατάστασιν αὐτήν, ὑπόπτεισε μετ' ὀλίγον δυστυχῆ τινι ὀγδοηκοντούτιδα γραῖαν τῶν περιχώρων. Ὁ σύζυγος τῆς πασχούσης παραδέχεται τὴν ὀλεθρίαν ταύτην πεποιθήσιν, φέρει δι' ἀπάτης τὴν ὑποτιθεμένην μάγισσαν εἰς τὸν οἶκόν του, καὶ, κλείσας τὰς θύρας, ὁρμᾷ κατ' αὐτῆς καὶ τὴν προσκαλεῖ νὰ θεραπεύσῃ τὸ κακὸν τὸ ὅποιον, διὰ τῆς μαγανείας αὐτῆς, ἐπροξένησε. Μάτην ἡ ἀθλία γραῖα διαμαρτύρεται, ὅτι δὲν καταλαμβάνει πῶς ἡδύνατο νὰ προξενήσῃ τὴν νόσον καὶ ὅτι, ἂν ἦτον εἰς τὴν ἐξουσίαν της, δὲν ἤθελε διστάσει νὰ ἐπιφέρῃ τὴν ἴασιν, ἀλλ' ὅτι δὲν ἤξευρε τί νὰ πράξῃ. Ὁ ἀδυσώπητος σύζυγος τὴν ἀρπάζει καὶ ζητεῖ νὰ τὴν βάλῃ εἰς κλίβανον πεφυρακτωμένον. Εἶχε δὲ πράξει τοῦτο ἐν μέρει, ὅτε ἡ ἀπηλπισμένη ἀντίστασις τοῦ θύματος, οἱ φοβεροὶ αὐτοῦ ὠρυγμοί, καὶ πρὸ πάντων ἡ περίστασις, ὅτι οὐδὲν ἀνέφεριν ἱατρικόν, κατέπεισαν τελευταῖον τὸν μανιώδη ἐκείνον ἄνθρωπον νὰ ἀπολύσῃ τὴν γραῖαν, ἥτις ὁμῶς, ὡς ἐκ τῆς στιγμιαίας ἐν τῷ κλίβανῳ διαμονῆς, ἔπαθε πληγὰς δεινοτάτας. Οἱ ἐνοχοὶ τοῦ παραδόξου τούτου κακούργηματος συνελήφθησαν ἀμέσως.